100711 Sjätte söndagen efter Trefaldighet
Claes Strömqvist

Vinnaren tar allt.
I idrottens, inte minst i fotbollens värld, finns det till slut en vinnare och många förlorare. Den som vinner gör det på någon annans bekostnad.
Att finna och att förlora, att bevara och att mista. Om det vill också Jesus tala med oss i dag. Det är inte ett intressant diskussionsinlägg Han gör. Han ställer allt på sin spets. Det gäller livet. Det är livet självt man kan vinna eller mista.

Förra söndagen hörde vi Petrus svara på frågan vem Jesus är: ”Du är Messias, den levande Gudens Son.” Ett svar som Jesus godtog och som han sade att Petrus inte kommit på själv, utan det hade uppenbarats för honom av Gud, Fadern själv.

Efter att den sanningen kommit fram, börjar Jesus förklara för lärjungarna att Han måste gå upp till Jerusalem och det kors, som väntar Honom där. Petrus försöker hindra Honom, men får då höra att hans tankar inte är Guds utan människors. Och sedan följer de Jesusord som vi hörde i evangeliet.

Guds Sons liv här på jorden blev just så, som Han där beskriver det. Det blev korsmärkt. Han miste sitt liv. Han gjorde inget för att trygga det eller att rädda sig själv genom att gå en omväg runt Jerusalem och Golgota. Han erbjöds allt vad den här världen har av makt, av lyx, av bekvämlighet, av att ha det lugnt och skönt och tryggt. Men Han tog hellre korset på sig, lidandet, ensamheten, föraktet och mobbningen. Hans liv rann ut på Långfredagen. Den store förloraren ser Han ut att vara.

Hur kan man välja på det viset? Å ena sidan allt som verkar så attraktivt och å den andra det som man bara önskar att slippa. Vårt naturliga sätt att se på livet, världens sätt att se, det går ju ut på att bevara, att skaffa sig försäkringar mot otrygghet er, att förverkliga sig själv, att bli något och någon. Men Jesus säger: ”Den som vill rädda sitt liv skall mista det. Vad hjälper det en människa om hon vinner hela världen men måste betala med sitt liv? Med vad skall hon köpa tillbaka sitt liv?

Sitt liv. I den gamla översättningen stod det sin själ. I den grekiska grundtexten: Sitt psyke, som rymmer båda betydelserna av liv och av själ.
Men vad är det för ett liv som världen erbjuder? Det är ett liv utan Gud. Den värld som vill vara sig själv nog vill inte veta av Gud, åtminstone inte en Gud som är Gud med allt vad det innebär. Världen vill ta hand om livet och leva det alldeles efter eget gottfinnande. Efter andra världskriget har ju vår svenska livssyn och livsstil gått ut på just detta. Vi har mycket att vara tacksamma över vad forskning, teknik och politik gjort för att underlätta livet. Men det kan inte vara livsinnehållet och livsmeningen. Vi har skaffat oss trygghet mot många slags påfrestningar, vi har vunnit det mesta av livets goda i jämförelse med tidigare generationer, men vad håller på att hända med våra psyken? Våra livsvillkor?

Nerverna, oron, hopplösheten, tristessen. Berget av lyckopiller och sömntabletter, floderna av alkohol ger ingen bestående lindring och förändring. Hur vi än blundar för det, så slutar åren med ett avklädande och

till sist mister vi livet. Och man kan fråga sig: var det inget mer? Det är inte särskilt upplyftande att se konsekvenserna av det självklara och naturliga sättet att leva livet.

Men vad är det Jesus säger? Han kommer med alternativet. Om det förra verkade tilltalande i början men inte i slutänden, så är det tvärtom med Hans väg.
”Om någon vill gå i mina spår måste han förneka sig själv och ta sitt kors på sig, den som mister sitt liv för min skull, han skall finna det.” Det handlar om korsets paradox.
Korset betyder ett reellt lidande, utan något romantiskt skimmer över sig. Så var det för Jesus, så är det för den som går i Hans spår. Samtidigt är korset Guds stora plustecken, som väger upp alla våra livs minus.

Att finna livet. Finna att livet är Guds, att det är av Honom och genom Honom och till Honom. Men vägen till livet går över korset. Det var genom att mista sitt liv, som Jesus fann det förvandlat i uppståndelsen. Och genom att gå den vägen förvandlade Han livsvillkoren för alla oss andra. Våldet och förnedringen förvandlar Han till kärlek och upprättelse. Lidandet och smärtan till närvaro och hopp. Förbannelsen till välsignelse. Synd och skuld till förlåtelse och försoning, död till liv. Han bröt det obönhörliga mönstret, som är lagt över människans liv.

Att följa Jesus som lärjunge är att ta sitt kors. I första hand det som efterföljelsen för med sig. Jesus klargör att det kan gå lärjungen som mästaren. Men också i andra hand det som är en ofrånkomlig del av livet som människa. Att koppla ihop det som är svårt och gör ont, allt oförskyllt lidande, med Honom som går före. Korset har då fått ett sakramentalt drag över sig. Det skiljer mig inte från Kristus, utan förenar mig med Honom. Och kan därför vridas till något positivt.

Det verkar vara så att Gud låter några bära tyngre kors än andra. Och då kan man höra: ”Är det ett tecken på att Han inte bryr sig eller har glömt mig. Är det ett straff? Är det så här, kan det inte finnas någon god Gud.” Men när vi ser någon ta sitt kors i Jesu efterföljd, kan man också få nåden att se att det är korset som bär sin bärare. Att det ger allt, när man berövats allt.

För världen är korset dårskap. Men för oss, skriver Paulus, är det en Guds kraft och Guds vishet. Därför är korsets tröst och välsignelse inget som kan exploateras av upplevelseindustrin och må bra-koncepten. Ingen kommer på tanken att snickra ihop sitt eget kors för att få smaka trösten och glädjen. Korsets rikedom kan inte devalveras och tappa sitt oändliga värde. Det som sker med så många andra av Guds goda gåvor i Skapelsen, när de rycks ur Skaparens hand för att tillfredsställa själviskhetens egenintresse.

Att finna och vinna livet. Vinnaren får allt. Den segern är möjlig för alla, som annars skulle vara förlorare i kampen mot ondskan, synden och döden. För den sker på Hans bekostnad och genom att följa i Hans spår.